

MÄNTTÄ - VILPPULAN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	3
1. YLEISET MÄÄRÄYKSET	3
1 § Tavoite	3
2 § Määräysten antaminen ja valvonta	3
3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin säädöksiin	4
4 § Määritelmiä	4
2. JÄTEVEDET	5
5 § Jätevesien käsittely	5
6 § Jätevesien käsittelylaitteistojen sijoittaminen	5
7 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu	6
8 § Mattojen ja muiden tekstiilien pesu	6
9 § Lumen vastaanottoaikkojen sijoittaminen	7
3. JÄTTEET	7
10 § Jätevesilietteet ja kuivakäymäläjäte	7
11 § Maanrakentamisessa hyödynnettävät jätteet	8
12 § Kyllästetyn jätepuun käyttö	8
4. KEMIKAALIT JA ONGELMAJÄTTEET	8
13 ja 14 §:t Yleiset määräykset kemikaalien sekä ongelmajätteiden varastoinnista, Kemikaalien, polttoaineiden ja ongelmajätteiden säiliövarastointi pohjavesialueilla	8
15 § Kemikaalisäiliötarkastukset	9
16 § Käytöstä poistetun säiliön käsittely	10
5. ILMANSUOJELU	10
17 § Savukaasupäästöjen haitallisten vaikutusten ehkäisy	10
6. MELUNTORJUNTA	11
18 § Äänenvahvistimien käyttö ulkotiloissa	11
19 § Erityisen häiritsevää melua aiheuttavien koneiden, laitteiden ja työvälineiden rajoittaminen	11
20 § Ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta poikkeaminen	11
21 § Melua aiheuttavasta toiminnasta tiedottaminen	11
7. VESIENSUOJELUA JA POHJAVESIEN SUOJELUA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET	11
22 § Maalämmön käyttöön liittyvät määräykset	11
23 § Hyötyeläinten lannan, virtsan ja puristenesteiden levitys	11
8. MUUT MÄÄRÄYKSET	12
24 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja	12
25 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä	12
26 § Ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen tai laiminlyönnin seuraamukset	12
9. VOIMAANTULOMÄÄRÄYKSET	12
27 § Voimaantulo	12

JOHDANTO

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 19 §:n mukaan kunnilla on mahdollisuus antaa ympäristönsuojelulain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä, jotka koskevat muuta kuin ympäristönsuojelulain nojalla luvanvaraista toimintaa taikka 61, 62 tai 78 §:n mukaan ilmoitusvelvollista toimintaa tai puolustusvoimien toimintaa.

Määräykset voivat koskea:

- 1) toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia;
- 2) erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjuntaa;
- 3) toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella;
- 4) alueita, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön tai vesilain 1 luvun 2 §:n mukaiseen uomaan;
- 5) vyöhykkeitä ja alueita, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan;
- 6) valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista; sekä (30.12.2004/1300)
- 7) vesien tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) mukaisen vesienhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia. (30.12.2004/1300)

Ympäristönsuojelumääräysten tavoitteena on paikalliset olosuhteet huomioon ottaen ehkäistä ympäristön hajapäästöluonteista pilaantumista sekä poistaa ja vähentää pilaantumisesta aiheutuvia haittoja. Kunnan ympäristönsuojelumääräykset perustuvat ympäristönsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten konkretisointiin ympäristön suojelemiseksi paikallisesti. Määräykset täydentävät osaltaan lakia ja sen nojalla annettuja asetuksia. Määräyksiin ei ole otettu sellaisia määräyksiä, jotka on annettu jo muualla lainsäädännössä. Määräyksiin ei myöskään voida ottaa sellaisia määräyksiä, joita ei voi johtaa ympäristönsuojelulaista.

Ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia kunnallisia säädöksiä ovat jätehuoltomääräykset ja rakennusjärjestys. Nämä on pyritty ottamaan huomioon määräyksiä valmisteltaessa niin, ettei ristiriitaisuuksia syntyisi. Ympäristönsuojeluun liittyviä määräyksiä voi olla myös muun muassa kaavamääräyksissä.

1. YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Tavoite

Tavoitteena on ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen, pilaantumisesta aiheutuvien haittojen poistaminen ja vähentäminen. Perusteena ovat paikalliset olosuhteet.

2 § Määräysten antaminen ja valvonta

Yleisissä määräyksissä selvitetään ympäristönsuojelumääräysten antamisen lailliset perusteet. Ympäristönsuojelulain (86/2000) 19 § mahdollistaa lain täytäntöön panemiseksi tarpeellisten määräysten antamisen kunnan alueelle. Määräysten tulee olla kunnanvaltuuston antamia.

Ympäristönsuojelumääräysten noudattamista valvoo ympäristönsuojeluviranomainen, jona Keuruulla toimii Keurusselän ympäristönsuojelujaos. Ympäristönsuojelujaos voi toimintasäännön perusteella siirtää sille kuuluvaa ratkaisuvalltaa alaiselleen viranhaltijalle ympäristönsuojelulain 21 §:n 2 momentin ja kuntien ympäristönsuojeluhallinnosta annetun lain 7 §:n mukaisesti.

3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin säädöksiin

Ympäristönsuojelumääräykset ovat ympäristönsuojelulainsäädäntöä täydentäviä ja käytännön tilanteita selventäviä määräyksiä. Jos kunnalliset määräykset poikkeavat toisistaan, noudatetaan sitä määräystä, joka on ympäristönsuojelun kannalta tiukempi.

Annettuja määräyksiä on noudatettava koko Keuruun kaupungin alueella paitsi niiden määräysten kohdalla, jotka on annettu vain rajatulle alueelle. Tällaiset rajatut, paikallisista olosuhteista johtuvat alueet on määritelty määräysten 4 §:ssä ja esitetty liitekartoilla tarpeen mukaan.

Ympäristönsuojelumääräykset sitovat kansalaisten ohella myös viranomaisia, joiden tulee lupasiaa tai muuta viranomaispäätöstä tehtäessä ottaa huomioon mitä kyseisestä asiasta on ympäristönsuojelumääräyksissä määrätty.

4 § Määritelmiä

Yleinen alue on määritelty maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 83§:n mukaisesti.

Taajaan rakennetulle ja haja-asutusalueelle annettavien määräysten vuoksi on tarpeen riittävän yksityiskohtaisesti määritellä, mitä taajaan rakennetulla alueella näissä määräyksissä tarkoitetaan. Taajaan rakennetuille alueille on annettu määräyksiä esimerkiksi meluntorjunnasta ja ilmansuojelusta. Rajaus vastaa Keuruun kaupungin rakennusjärjestyksessä määriteltyjä kyläalueita sekä Haapamäen taajamaa lähialueineen.

Pohjavesialueet on määritelty Keski-Suomen ympäristökeskuksen vuonna 1996 julkaiseman kuntakansion mukaisesti. Pohjavesialueet on määritelty, koska niille on annettu pohjavesien pilaantumisriskin ehkäisemiseksi erityisiä määräyksiä esimerkiksi jätevesien käsittelystä, maalämpöjärjestelmistä sekä lumenvastaanottoalueista.

Vesistön käsitteen määrittely on tarpeen, koska vesistön käsite on olennainen jätevesien käsittelyä koskevien määräysten kannalta. Vesistön määrittely vastaa vesilain (264/1961) määritelmää.

Ranta-alueeksi on määritelty 100 metrin levyinen vyöhyke vesistön keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta. Ranta-alueen määrittely on tarpeen, koska muussa lainsäädännössä ei ole selkeää ja yksiselitteistä määritelmää. Ranta-alueelle on annettu erityisiä määräyksiä vesistön pilaantumisen ehkäisemiseksi esimerkiksi jätevesien käsittelystä.

Jäte on määritelty jätelain (1072/1993) 3 §:n mukaisesti.

Jätevesi ja jätevesiliete on määritelty valtioneuvoston asetuksen (542/2003) 3 §:n mukaisesti. Jäteveden ja jätevesilietteen käsittelystä annettavien määräysten vuoksi on tarpeen riittävän yksityiskohtaisesti määritellä, mitä jätevesillä näissä määräyksissä tarkoitetaan.

2. JÄTEVEDET

Luvussa 2 annetaan määräyksiä jätevesien johtamiseen ja käsittelyyn.

Ympäristönsuojelulain 19 §:n 2 momentin 1 kohdan perustelujen mukaan määräyksiä voidaan antaa toimista, rajoituksista ja rakennelmista, joilla ehkäistään päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia. Määräykset voivat koskea esimerkiksi jätevesien puhdistusmenetelmiä tai etäisyysvaatimuksia tietyn vesistön ranta-alueella, ajoneuvojen pesemisen rajoittamisesta tietyillä alueilla ja öljynerotuskaivojen edellyttämistä pesupaikoilla sekä muita vastaavantapaisia seikkoja. Ympäristönsuojelulain 19 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan määräykset voivat koskea alueita, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön tai vesilain 1 luvun 2 §:n mukaiseen uomaan.

Vesihuoltolain (119/2001) 10 §:n mukaan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella olevan kiinteistön on liityttävä jätevesiviemäriin. Ympäristönsuojelulain 18 §:n nojalla valtioneuvosto voi asetuksella säätää muun muassa talousjätevesien puhdistuslaitteista ja -menetelmistä. Valtioneuvosto on antanut asetuksen (542/2003), jolla säädellään kiinteistöjen talousjätevesien käsittelyä vesihuoltolaitoksen viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla. Asetus tuli voimaan 1.1.2004. Ympäristönsuojelumääräysten voimaan tullessa käytössä olevat jätevesijärjestelmät on saatettava vastaamaan näiden määräysten vaatimuksia talousjätevesien käsittelyä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla koskevan valtioneuvoston asetuksen määräämän aikataulun mukaisesti 1.1.2014 mennessä.

Jätevesiin liittyvät ympäristönsuojelumääräykset koskevat pääosin vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella olevia kiinteistöjä.

5 § Jätevesien käsittely

Ympäristönsuojelulain 103 §:ssä on säädetty yleinen jätevesien puhdistamisvelvollisuus. Viemäriverkostoon liittymättömien kiinteistöjen jätevesien käsittelyn vaatimusten tavoitteena on, ettei talousjätevesistä aiheutuisi ympäristönsuojelulain 3 §:n 1 momentin tarkoittamaa ympäristön pilaantumista.

Ns. talousjätevesiasetuksen (VNA 542/2003) 4 §:n mukaan ympäristönsuojelumääräyksillä voidaan määrätä asetuksen vaatimuksia lievemmistä puhdistusvaatimuksista. Keuruulla on päädytty jätevesien kuormituksen vähentämistavoitteiden, vesistön läheisyyden ja pohjavesien suojelun perusteella jakamaan alueet käsittelyvaatimuksiltaan erilaisiin alueisiin, joita ovat perustason ja lievennetyn vaatimustason alueet. Pohjavesialueille ja ranta-alueille (alle 100 metriä rannasta) on lisäksi annettu erilliset perustasoa tiukemmat jätevesien käsittelyvaatimukset.

Perustason käsittelyalueeseen kuuluvat taajaan rakennetut alueet, luonnonsuojelualueet sekä rantavyöhyke ulottuen 200 metrin päähän rantaviivasta. Rantaviiva määritellään vesistön keskivedenpinnan mukaisen rantaviivan mukaan. Niillä alueilla, joilla pohjavesien tai pintavesien pilaantumisen vaara talousjätevesien vuoksi on vähäisempi, voidaan käsittelytehoa lieventää. Tällaisia alueita ovat lähinnä harvaan asutut alueet, joilla ei ole herkästi pilaantuvia kohteita.

Ympäristönsuojelulain 8 §:ssä olevan pohjaveden pilaamiskiellon takia on talousjätevesien käsittelylle pohjavesialueilla annettu muita alueita tiukemmat määräykset. Pohjaveden pilaantumisen estämiseksi pohjavesialueilla edellytetään, että mitään talousjätevesiä ei saa imeyttää maaperään. WC-jätevesistä ja harmaista jätevesistä saattaa joutua pohjaveteen myös haitallisia suolistoperäisiä mikrobeja, jotka jo pieninä pitoisuuksina pilaavat juomaveden.

Ranta-alueille on annettu erityisiä määräyksiä vesiensuojelullisista syistä, koska näillä alueilla talousjätevesien vesistöä pilaavat vaikutukset ovat suurimmat. Määräyksissä on otettu huomioon myös vesienhoidon tavoitteet. Ranta-alueilla ei wc-vesiä saa imeyttää maaperään. WC-jätevesien imeyttäminen maahan on kielletty myös sen vuoksi, että ne saattavat sisältää haitallisia mikrobeja

vielä käsittelyn jälkeenkin ja esimerkiksi runsaan sadannan tai tulvan seurauksena mikrobit voivat kulkeutua vesistöön. Pesuvedet tulee käsitellä niin, että perustason käsittelyvaatimus täyttyy. Puhdistamon toiminta edellyttää säännöllistä jäteveden muodostusta ja soveltuu siksi vain vakituksessa käytössä oleville kiinteistöille. Loma-asunnossa asuminen on tyypillisesti kausiluontoista ja jo yli kahden viikon mittaiset poissaolot loma-asunnolta sekä jätevesimäärän vaihtelut haittaavat puhdistamon asianmukaista toimintaa.

Erillisten saunarakennusten vähäisten pesuvesien imeyttäminen maahan käsittelemättöminä on sallittu 5 §:ssä mainittua vähimmäissuojaetäisyyttä lähempänä vesistöä, koska kaikissa tapauksissa pesuvesien johtaminen kauemmaksi ei ole teknisesti kohtuullisin kustannuksin mahdollista. Puhdistettujakaan jätevesiä ei saa johtaa vesistöön suoraan. Ranta-alueilla tulee ottaa huomioon myös tulva-alueen erityispiirteet ja tulvan vaikutus jäteveden puhdistuslaitteistojen toimintaan. Keskeisintä on sijoittaa tulva-alueilla sijaitsevat käsittelylaitteistot siten, että estetään puhdistamattomien jätevesien huuhtoutuminen tulvan aikana suoraan vesistöön.

6 § Jätevesien käsittelylaitteistojen sijoittaminen

Jätevesien käsittelylaitteistojen ja puhdistettujen jätevesien purkupaikan sijoittamisen etäisyysvaatimukset perustuvat yleisesti käytössä oleviin suojaetäisyyksiin. Suojaetäisyysvaatimusten perusteet ovat ensisijaisesti vesiensuojelullisia ja terveydensuojelullisia, mutta niillä voidaan ehkäistä myös muuta ympäristönsuojelulain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua pilaantumista kuten hajuhaittoja. Suojaetäisyydet ehkäisevät myös naapureille aiheutuvia haittoja. Talousvesikaivon suojaetäisyysmääräys koskee talousvesikaivon alapuolella sijaitsevia maaperäkäsittelylaitteistoja, ellei paikan hydrogeologia olosuhteita ole tarkemmin selvitetty.

Pykälässä on säädelty jätevesien puhdistuslaitteistojen sijaintia myös suhteessa vedenpinnan korkeuteen. Laitteistot tulee vesistön pilaantumisen estämiseksi rakentaa sellaisille paikoille rantavyöhykkeillä, että veden tulvakorkeudenkin aikana puhdistuslaitteisto toimii normaalisti eivätkä tulvavedet pääse jätevesien käsittelylaitteistoihin.

Jätevesijärjestelmien huoltoa ja kunnossapitoa koskevat määräykset ovat tarpeen jätevesien puhdistustehojen asianmukaisen valvonnan toteuttamiseksi.

Pykälän 6 momentti täsmentää asetuksen kiinteistöille antamia kirjanpito vaatimuksia.

7 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu

Pestäessä autoja ym. liuottimia sisältävillä tai muilla pesuaineilla voi etenkin suurien jätevesimäärien johtamisesta maastoon tai sadevesiverkostoon aiheutua ympäristön pilaantumista. Vaikkei liuottimia tai muita pesuaineita käytettäisikään, ammattimaisessa tai muussa usein toistuvassa pesussa jätevesimäärät ovat suuria. Laajamittainen toiminta tulee aina sijoittaa niin, että jätevedet johdetaan viemäriin tai muuhun hyväksytyyn käsittelyyn. Viemäriverkoston toiminnan kannalta on tarpeen, että jätevedet esikäsitellään ennen viemäriin johtamista öljyn- ja hiekanerotuskaivoissa.

Vaikka yksittäisten ihmisten satunnaisesta autojen ym. koneiden ja laitteiden pesusta syntyvä jätevesi sisältää pääsääntöisesti vain vähäisiä määriä epäpuhtauksia, myös sitä on syytä ohjata määräyksin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Autojen ja koneiden pesusta voi aiheutua haittaa myös naapurille esimerkiksi naapurikiinteistölle valuvien jätevesien vuoksi. Vesiä maaperään imeytettäessä onkin aina pidettävä huoli siitä, ettei aiheuteta vesistön tai ympäristön pilaantumisen vaaraa eikä haittaa naapurustolle.

Autojen ym. pesusta voi aiheutua ympäristön pilaantumista esimerkiksi yleisen viihtyvyyden ja alueen virkistyskäyttöön soveltumisen vähentymisenä. Tämän vuoksi autojen ym. pesu on kielletty yleisillä alueilla.

8 § Mattojen ja muiden tekstiilien pesu

Mattojen, tekstiilien ja muiden vastaavien tavaroiden pesu vesistöissä tai siten, että pesuvedet pääsevät suoraan vesistöön, aiheuttaa ylimääräistä vesistön kuormitusta ja siten myös ympäristön pilaantumisen vaaraa. Pesu- ja lika-aineita sisältävien jätevesien pääseminen puhdistamatta vesistöön aiheuttaa muun muassa vesistön virkistyskäyttöarvon laskemista loma-asutusalueilla ja vesistöjen rehevöitymistä. Mattojen pesu järvessä tai joessa likaa vesistöjä myös silloin, kun pesuaineeina käytetään vähäfosfaattista saippuaa. Paikallisia mattopyykin aiheuttamia haittoja ovat veden saaminen ja likaantuminen, rannan roskaantuminen ja levien kasvun voimistuminen. Tämän vuoksi matot, tekstiilit ja muut vastaavat tavarat tulee pestä kuivalla maalla siten, että pesuvedet eivät pääse suoraan vesistöön, vaan suotautuvat maaperän läpi.

9 § Lumen vastaanottoaikkojen sijoittaminen

Lunta ei luokitella jätteeksi, mutta lumen varastoinnilla ja sulamisvesillä saattaa kuitenkin olla ympäristön kannalta haitallisia vaikutuksia, joita näillä määräyksillä pyritään ennakolta ehkäisemään.

Pysäköintialueilta, liikennealueilta ja muilta vastaavilta alueilta poistettu lumi sisältää roskia ja muita lika-aineita kuten ajoneuvoista valunutta öljyä, joista saattaa aiheutua roskaantumista ja muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa. Myös vesistöjen ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi lumen vastaanottoalue kuten myös lumen väliaikainen varastointipaikka on tarpeen sijoittaa niin, että haitalliset vaikutukset voidaan ehkäistä.

Ympäristönsuojelulain 4 §:n mukaisesti pilaantumisen aiheuttaja tai toiminnan harjoittaja vastaa toiminnasta syntyvien haittojen ennaltaehkäisemisestä ja ympäristöhaittojen poistamisesta.

3. JÄTTEET

Jätteiden keräystä, hyödyntämistä ja käsittelyä koskevat säännökset on pääosin jätelaissa ja sen nojalla annetuissa muissa säädöksissä kuten kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä. Jätehuoltomääräyksissä määrätään jätehuollon käytännön järjestämisestä. Ympäristönsuojelumääräykseen on sisällytetty sellaisia jätteistä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarvittavia määräyksiä, joista ei säädetty jätehuoltomääräyksissä.

Sellaisista poikkeuksellisista tilanteista kuten esimerkiksi onnettomuuksista, tuotantohäiriöistä tai purkutöistä, joista ei ole näissä määräyksissä annettu säännöksiä ja joissa syntyy päästöjä ja jätettä siten, että siitä voi aiheutua välitöntä tai ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi erityisiä toimia jätehuollossa, on toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan tehtävä asiasta ympäristönsuojelulain 62 §:n mukainen kirjallinen ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

10 § Jätevesilietteet ja kuivakäymäläjäte

Jätevesijärjestelmään kuuluvien säiliöiden tyhjentäminen säännöllisesti on tärkeää jätevesijärjestelmän moitteettoman toiminnan kannalta. Ravinteiden ja happea kuluttavan orgaanisen kuormituksen lisäksi saostus- ja umpisäiliölietteet saattavat sisältää myös taudinaiheuttajia, joiden määrä lietteessä voi nousta erittäin korkeaksi. Lietteet tuleekin toimittaa jätevedenpuhdistamolle tai käsitellä muualla luvallisella paikalla hyväksytyllä tavalla. Saostus-, umpi- ja muiden vastaavien talousjätevesisäiliöiden tyhjentämisestä säädetään talousjätevesiasetuksessa. Lietteiden asianmukaisesti vastaanottoaikasta on säädetty kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä.

Huonosti hoidetusta ulko- tai kompostikäymälästä saattaa aiheutua lähiympäristön pilaantumista tai sen vaaraa kuten ravinnevalumia ja haju- tai viihtyvyyshaittoja, minkä vuoksi käymälän rakentamista, käyttöä ja hoitoa on tarpeen säädellä paikallisesti. Käymälän pohjan tiiveys ehkäisee haitta-aineiden kulkeutumista maaperään ja pohjaveteen. Käymäläjäte tulee toimittaa asianmukaisen luvan omaavaan vastaanottoipaikkaan, mikäli käymäläjätettä ei voida kompostoida kiinteistöllä.

11 § Maanrakentamisessa hyödynnettävät jätteet

Jätteiden laajamittainen sijoittaminen maaperään edellyttää yleensä voimassa olevaa ympäristölupaa. Pykälä koskeekin sellaista eräiden vaarattomien jätteiden melko vähäistä hyödyntämistä, mihin ei tarvita ympäristölupaa ja mitä ei myöskään koske valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maanrakentamisessa (VNA 591/2006).

Pykälällä pyritään edistämään tiettyjen jätteiden ympäristönsuojelun kannalta turvallista pienimuotoista hyödyntämistä. Jätteiden maaperään sijoittamisen edellytyksenä kuitenkin on, että se täyttää rakennustekniset, terveys- ja ympäristövaatimukset, eikä maaperän ja pohjaveden pilaamiskieltoa tai jätelain yleisiä huolehtimisvelvollisuuksia eikä roskaamiskieltoa rikota.

Jätteiden yleisten sijoittamisedellytysten arvioimiseksi ja täyttymiseksi on tarpeellista antaa pykälässä mainittuja määräyksiä jätteestä annettavista tiedoista, ennakkoilmoituksesta sekä tarvittaessa maanomistajan suostumus. Ympäristönsuojeluviranomaisella on valvontaa varten mahdollisuus kieltää tai antaa määräyksiä jätteen sijoittamisesta maaperään, mikäli sijoittamisesta voidaan epäillä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Pohjavesialueilla on kaikessa toiminnassa noudatettava erityistä varovaisuutta. Tämän vuoksi jätemateriaalien sijoittamista pohjavesialueelle on rajoitettu pykälän 4 momentin mukaisesti.

12 § Kyllästetyn jätetuon käyttö

Valtioneuvoston asetuksella (8/2003) on kielletty kreosootilla käsitellyn käytöstä poistetun puun käyttö muun muassa leikkikentillä ja yleisillä virkistysalueilla, joissa iho voi joutua kosketuksiin aineen kanssa. Virkistysalueilla ja yksityisillä pihilla on aikaisemmin käytetty jonkin verran teollisesti kyllästettyä käytöstä poistettua puutavaraa esim. ratapölkkyjä erilaisissa rakenteissa. Kyllästetty puu sisältää paljon terveydelle haitallisia yhdisteitä ja niistä on voitu osoittaa olevan haittaa lähiympäristössä. Siksi on tarpeen rajoittaa niiden käyttöä em. tarkoituksiin. Vuoden 2002 alusta lähtien on käytöstä poistettu kromi-kupari-arseeni –kyllästetty, kromi-kupari –kyllästetty sekä kreosoottikyllästetty puu luokiteltu ongelmajätteeksi ja se on toimitettava luvansaneelle vastaanottajalle.

4. KEMIKAALIT JA ONGELMAJÄTTEET

Määräyksillä halutaan estää vaarallisten kemikaalien ja ongelmajätteiden joutuminen maaperään ja siten maaperän ja/tai vesistön ja pohjaveden pilaantuminen. Toiminnanharjoittaja tai kiinteistön omistaja tai haltija on vastuussa maaperän asianmukaisesta puhdistamisesta. Ympäristönsuojelumääräyksissä annettuja kemikaalien varastointiin liittyviä määräyksiä valvoo kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Pelastusviranomaiset puolestaan valvovat kemikaalien, erityisesti palavien nesteiden ja kaasujen varastointia sekä käyttöä kemikaaleista ja palavista nesteistä annetun lainsäädännön perusteella.

13 ja 14 §:t Yleiset määräykset kemikaalien sekä ongelmajätteiden varastoinnista, Kemikaalien, polttoaineiden ja ongelmajätteiden säiliövarastointi pohjavesialueilla

Määräys koskee kemikaalien ja nestemäisten ongelmajätteiden säiliö- ja astiavarastointia, sillä kemikaalien, polttoaineiden ja ongelmajätteiden huolimattomasta varastoinnista ulko- tai sisätiloissa aiheutuu maaperän ja pohjaveden pilaantumisvaara. Pohjavesialueella on maaperän ja pohjaveden pilaantumisen estämiseksi noudatettava erityistä varovaisuutta. Säiliöiden huoltoon ja kunnossapitoon on kiinnitettävä erityistä huomiota, joten niille on asetettu tiukempia teknisiä vaatimuksia.

Ongelmajätteiden varastoinnista ja merkitsemisestä säädetään yleisesti valtioneuvoston päätöksessä 659/1996. Kemikaalien teollista varastointia, mikä tarkoittaa tietyn kemikaalien laadusta riippuvan rajan ylittävien kemikaalimäärien varastointia, säädellään kemikaalilainsäädännöllä (asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista 59/1999). Myös pienempien määrien varastoinnille, josta ei tarvitse tehdä kemikaali-ilmoitusta, asetettavat yleiset vaatimukset ovat tarpeellisia, koska kemikaalien huolimattomasta varastoinnista aiheutuu merkittävä maaperän ja pohjaveden pilaantumisriski.

Yksivaippaiset säiliöt ovat riski maaperälle ja pohjavedelle. Tällaisia voivat olla esimerkiksi yksityisten liikennöitsijöiden polttoainetankit. Tiiviille alustalle tai suoja-altaaseen sijoittamisella voidaan estää polttoaineen, kemikaalin tai ongelmajätteen pääsy maaperään onnettomuustilanteissa. Maanpäällisiä kaksivaippaisia säiliöitä ei vaadita allastettaviksi, koska säiliöissä itsessään on vuodonilmaisujärjestelmä. Pohjavesialueilla käyttöön otettavien polttoaine-, öljy ja muiden nestemäisten kemikaalien säiliöiden on oltava kaksivaippaisia, ylitäytön estolaitteella ja vuotojen ilmaisujärjestelmällä varustettuja. Olemassa olevilta maanpäällisiltä yksivaippaisilta säiliöiltä edellytetään katettuja suoja-altaita ja vuodonilmaisujärjestelmää.

Tankkauspaikalla tarkoitetaan muita kuin kauppa- ja teollisuusministeriön vaarallisten kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista jakeluasemalla antaman päätöksen (415/1998) mukaisia jakeluasemia. Ympäristönsuojelumääräykset koskevat säiliöiden kokonaistilavuudeltaan alle 10 m³:n tankkauspisteitä. Tällaisia ovat tyypillisesti työmaiden tilapäiset ja erilaisten laitosten omaan käyttöön tarkoitetut tankkauspisteet.

Kiinteillä polttonesteiden ja muiden kemikaalien tankkaus- ja täyttöpaikoilla tulee olla tiivis pinnoite, koska tankkauksen ja täytön yhteydessä nestettä pääsee helposti maahan. Tiiviillä pinnoitteella estetään maaperän pilaantuminen ja tehostetaan vuotojen keräämistä talteen. Tiiviillä pinnoitteella tarkoitetaan tässä asfaltti- tai betonipäälytystä. Myös tilapäiset tankkauspaikat on ympäristön pilaantuminen ehkäisemiseksi sijoitettava tiiviille kemikaaleja kestäväälle alustalle, jollaisena voi toimia esimerkiksi kemikaaleja läpäisemätön muovikalvo. Poikkeuksena ovat kiinteistöjen lämmitysöljysäiliöiden täyttöpaikat, joille asetettava tiiveysvaatimus voidaan katsoa täyttötapahtumien vähäisestä määrästä johtuen kohtuuttomaksi. Metsätyökoneiden tankkauspaikkaa ei pidetä tässä tarkoitettuna tilapäisenä tankkauspaikkana, mikäli työkohte on lyhytkestoinen. Imeyttämällä ja keräämällä talteen vähäisetkin kemikaalivuodot vähennetään ympäristön pilaantumisen riskiä.

Pohjavesialueella työkoneiden huolto on ainoastaan välttämättömissä tapauksissa sallittu, jolloin edellytetään pohjaveden pilaantumisvaaran vuoksi maaperän huolellista suojausta.

Sisätiloissa olevilta kemikaalivarastoilta edellytetään turvallisuutta, eivätkä kemikaalit saa päästä karkaamaan varastosta millään tavoin. Kemikaalien pääsy maaperään ja viemäriin on estettävä. Nestemäisiä aineita varastoitaessa varastotilan tulee olla allastettu astioiden vuotojen tai rikkoutumisen varalta. Kemikaalisäiliön suoja-altaan tilavuuden on oltava 110 % altaassa olevan suurimman palavaa nestettä sisältävän säiliön tilavuudesta, 100 % erittäin myrkyllistä, myrkyllistä ja ympäristölle vaarallista kemikaalia sisältävän suurimman säiliön tilavuudesta tai 20 % muuta vaarallista kemikaalia sisältävän suurimman säiliön tilavuudesta. Suoja-altaan tilavuusvaatimukset perustuvat Turvatekniikan keskuksen antamiin ohjeistuksiin.

Ongelmajätteiden säilytyksestä kiinteistöllä ja toimittamisesta asianmukaiseen käsittelyyn on säädetty myös Keuruun kaupungin jätehuoltomääräyksissä.

15 § Kemikaalisäiliötarkastukset

Maanalaisen säiliön kunnosta ei saada luotettavaa tietoa muuten kuin tarkastuksen yhteydessä. Pykälän 1 kohdassa on mainittu vaatimukset, joiden mukaan maanalaiset öljy-, polttoaine- ja muiden nestemäisten kemikaalien säiliöt tulee tarkastaa 15 vuoden kuluessa asennuksesta ja tämän jälkeen joko 10 vuoden kuluessa edellisestä tarkastuksesta tai säiliön kuntoluokituksen perusteella edellyttäen säiliön olevan edelleen käyttökelpoinen. Pykälä koskee myös tärkeillä pohjavesialueilla olevia kaksoisvaippasäiliöitä. Muut tärkeillä pohjavesialueella sijaitsevat maanalaiset öljysäiliöt tulee tarkastuttaa kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen 344/1983 mukaan ensimmäisen kerran 10 vuoden kuluessa säiliön käyttöönotosta. Tämän jälkeen tarkastus tulee suorittaa tarkastuksessa todetun säiliöluokan mukaisesti.

Öljy-, polttoaine- ja muiden nestemäisten kemikaalien maanalaiset säiliöt, jotka on otettu käyttöön vähintään 15 vuotta ennen näiden määräysten voimaantuloa tai joiden käyttöaika ei ole tiedossa, veloitetaan tarkastettavaksi 2 vuoden kuluessa määräysten voimaantulosta ympäristön pilaantumisriskin ehkäisemiseksi.

Todistus tarkastuksesta on säilytettävä valvontaa varten ja esitettävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle pyydettäessä.

Tarkastuksen suorittajalta vaaditaan erillinen hyväksyntä, koska tarkastus tehdään erityismittalaitteita käyttäen. Vuotavan säiliön aiheuttava ympäristön pilaantumisriski on merkittävä, joten tarkastuksen on oltava luotettava.

16 § Käytöstä poistetun säiliön käsittely

Käytöstä poistetut ja vanhat vielä käytössä olevat polttoöljysäiliöt ovat riski maaperälle ja pohjavesille. Säiliötä ei ole aina välttämättä puhdistettu, joten on olemassa vaara, että maaperä pilaantuu säiliöiden aikaa myöten rikkoutuessa.

Vanhoja käytöstä poistettuja öljy- ja kemikaalisäiliöitä putkistoineen pidetään jätteenä, johon sovelletaan jätelain säännöksiä. Jätteestä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä säädetään lisäksi ympäristönsuojelulaissa. Säiliöiden jättäminen maahan ei täytä jätelain vaatimuksia jätteen käsittelystä. Poistamalla säiliöt maaperästä estetään myös huonokuntoisista vanhoista säiliöistä aiheutuva maaperän pilaantuminen. Lisäksi maaperä vanhojen säiliöiden ympärillä voi olla pilaantunut vuotojen seurauksena ja edellyttää puhdistamista.

Vanhat öljysäiliöt voivat sijaita maaperässä sellaisessa paikassa, että niitä on teknisesti hyvin vaikea poistaa. Poistamisesta voi tällöin aiheutua esimerkiksi vahinkoa muulle omaisuudelle, jolloin poistamisvelvollisuus saattaa muodostua kohtuuttomaksi. Poikkeusta säiliön poistamisvelvollisuudesta voi hakea kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta määräyksessä mainitulla perusteella. Hakemus tulee perustella huolellisesti. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen harkitsee poikkeuksen myöntämistä tapauskohtaisesti.

Säiliöistä, joita ei edellytetä nostettavaksi, on kuitenkin poistettava ilma- ja täyttöputket, jotta niihin ei vahingossa johdettaisi polttoaineita tai muita kemikaaleja.

Vastuu säiliöstä siirtyy kiinteistön uudelle omistajalle, joten hänelle on annettava siitä tieto.

Ympäristönsuojelun ja maankäytön suunnittelun kannalta on tärkeää tietää missä säiliöitä on jätetty maahan.

5. ILMANSUOJELU

Luvun 4 määräyksillä pyritään ehkäisemään päästöjä ilmaan tai niiden haitallisia vaikutuksia. Jätteen polttamisesta on säädetty Keuruun kaupungin yleisissä jätehuoltomääräyksissä.

17 § Savukaasupäästöjen haitallisten vaikutusten ehkäisy

Tavalliset kiinteistökohtaiset tulisijat eivät sovellu jätteen polttamiseen lukuun ottamatta puhtaan, käsittelemättömän jättepuun polttamista sekä paperin ja pahvin käyttöä sytykkeenä.

Risujen, puutarhajätteen yms. polttaminen ei ole hyväksyttävää alueilla, joilla asuu tai oleskelee paljon ihmisiä. Palamisolosuhteet ovat lähes poikkeuksetta sellaiset, että haittoja esiintyy. Risut ja puutarhajätteet ovat lisäksi usein kosteita, jolloin savua syntyy hyvin runsaasti.

6. MELUNTORJUNTA

Melu on yksi yleisimpiä ja tärkeimpiä elinympäristön laatua ja viihtyisyyttä heikentäviä tekijöitä. Melu on ääntä, jonka ihminen kokee epämiellyttävänä tai häiritsevänä tai joka on muulla tavoin vahingollista ihmisen terveydelle tai haitallista hänen muulle hyvinvoinnilleen. Määräyksillä pyritään ehkäisemään häiritsevän melun aiheuttamia haitallisia vaikutuksia erityisesti taajamassa. Ympäristönsuojelulain 19 §:n 2 momentin 2 kohdan perustelujen mukaan erilaisia yleisiä määräyksiä voidaan antaa tilapäisen erityisen häiritsevän melun tai tärinän torjunnasta. Määräykset voivat koskea esimerkiksi konserttien järjestämistä kaupunkien keskusta-alueilla, katutöitä, sähköisten äänenvahvistimien käyttöä ja muita vastaavia toimia.

18 § Äänenvahvistimien käyttö ulkotiloissa

Äänentoistolaitteiden jatkuvasta käytöstä yöaikaan sekä niiden käytöstä päiväaikaan melulle herkempien häiriintyvien kohteiden läheisyydessä aiheutuu erityisen häiritsevää melua. Siksi on perusteltua rajoittaa ja osittain kieltää äänentoistolaitteiden jatkuva käyttö tiettyinä kellonaikoina ja herkästi häiriintyvien kohteiden läheisyydessä.

Äänentoistolaitteiden suuntaamisella ja säädöillä voidaan vaikuttaa merkittävästi naapurustolle aiheutuvaan melutasoon ja melun häiritsevyyteen. Tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäjien tulee olla selvillä toiminnan aiheuttamasta melutasosta ja huolehtia melun riittävästä rajoittamisesta ympäristönsuojelulain 5 §:n tarkoittaman toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuuden mukaisesti.

19 § Erityisen häiritsevää melua aiheuttavien koneiden, laitteiden ja työvaiheiden rajoittaminen

Yöaikainen melu on erityisen häiritsevää ja tästä syystä erityisen häiritsevää melua aiheuttavien koneiden ja laitteiden käyttämistä sekä työvaiheiden tekemistä on perusteltua rajoittaa yöaikana.

20 § Ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta poikkeaminen

Ympäristönsuojelulain 60 §:n perustelujen mukaa kunta voi ympäristönsuojelumääräyksillä tapauskohtaisesti määrätä, ettei erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta, tapahtumasta tai työstä tarvitse tehdä ilmoitusta.

21 § Melua aiheuttavasta toiminnasta tiedottaminen

Häiriintyvillä kohteilla tiedottamisesta on annettu usein määräyksiä meluilmoituksen johdosta annettavassa päätöksessä. Tilapäisen melun sietäminen on helpompaa, jos etukäteen on tiedotettu työn tai tapahtuman laadusta ja kestosta sekä vastuuhenkilöistä.

7. VESIENSUOJELUA JA POHJAVESIEN SUOJELUA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

22 § Maalämmön käyttöön liittyvät määräykset

Maalämpöputkistoissa käytetään kylmänsiirtoaineena myös ympäristölle haitallisia kemikaaleja. Määräyksellä pyritään ehkäisemään ennakolta maaperää, vesistöä tai pohjavettä pilaavien aineiden päästöjä.

23 § Hyötyeläinten lannan, virtsan ja puristenesteiden levitys

Ympäristönsuojelulain 8 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto koskee myös lannan käsittelyä, ja siksi hyötyeläinten lannan, virtsan ja puristenesteiden levitystä on rajoitettu pohjavesialueilla. Kielto perustuu yleisesti hyväksytyyn käytäntöön.

8. MUUT MÄÄRÄYKSET

24 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja

Ympäristönsuojelulain 19 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaan määräyksiä voidaan antaa tietojen antamisesta ympäristönsuojeluviranomaiselle.

25 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Poikkeamisesta ei saa aiheutua näiden määräysten tavoitteiden syrjäytymistä. Kohtuuttomien tilanteiden välttämiseksi voi joskus olla tarpeen poiketa ympäristönsuojelumääräyksistä. Siksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle annetaan mahdollisuus käyttää yksittäistapauksissa näistä määräyksistä poikkeavaa tapauskohtaista harkintaa.

26 § Ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen tai laiminlyönnin seuraamukset

Pykälän tarkoituksena on selventää ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen seuraamuksia viitauksella ympäristönsuojelulain asianomaisiin säännöksiin.

9. VOIMAANTULOMÄÄRÄYKSET

27 § Voimaantulo

Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulosta päättävät kunnanvaltuustot määräykset hyväksyessään. Päätös annetaan tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun kuulutus on asetettu yleisesti nähtäville. Samoin on kuulutettava määräysten voimaantulosta.